

EUG Oekumenische Studentengemeente – Janskerk – Utrecht
Zondag 10 april 2016
Voorganger: Harry Pals
Cyclus: 'Gebed met open ogen: Onze Moeder, onze Vader'
Thema: het Rijk van God
Lezing: Mattheus 6 : 10a

Het is riskant om veel woorden te besteden aan het bidden, Jezus waarschuwt daar al voor. Toch heb ik zo'n 15 minuten gepland hiervoor. Daarom wil ik de dichters – met hun 'tweede', hun poëtische taal - aan het woord laten.

Het lied dat we zongen bij het evangelie volgt eerst het Onze Vader, maar gaat dan daar boven uit zingen wat dat is: 'uw koninkrijk', 'uw wil' – allerlei poëtische beelden omcirkelen dat: 'bomen tot in de hemel' (wij kennen alleen het tegendeel, als een waarschuwing aan verweerde kinderen: de bomen groeien niet tot in de hemel!), 'water schoonheid en brood' (wat een prachtige variatie op het karige 'water en brood' dat als minimum voedsel geldt – met schoonheid erbij worden die verheven tot wat een mens nodig heeft), 'gerechtigheid en genade' (heel anders dan ons ministerie van 'veiligheid en justitie'; ja, justitie zou gewoon gerechtigheid moeten betekenen...), 'waar vrede niet hoeft bevochten' (niet meer die eindeloze spagaat dat het zo verleidelijk is om voor vrede geweld te gebruiken, waardoor je steeds verder van de vrede vandaan raakt), 'troost en vergeving', d.w.z. 'mensen spreken als mensen' (zo simpel, we zijn mens als we elkaar troost en vergeving toespreken...), kinderen mogen 'helder jong' zijn (heb je wel eens een puur klein kindje bekeken? en dan: dat een kind gewoon alleen maar kind mag zijn, niet de zware last van deze verkeerde wereld van ons torsen); dieren hebben hun rechten (wij vulden aan: *heel* de natuur om ons heen), een einde aan marteling en knechting (niet meer één mens zo ontmenselijkt; hier klinkt niet het vervlakkende algemene meervoud 'mensen', maar nooit meer die ene mens die lijdt...).

Kan dat allemaal? Het loopt uit op 'breek de macht van het kwaad' – wat zingen we dan, wat zeggen we hiermee? We weten het niet, het is niet te denken. Met zingen durf je meer dan met recht toe recht aan spreken – en helemaal met *biddend* zingen. Want bidden is hopen, ernaar snakken dat er een goede goddelijke macht is die het kwaad aankan, die als *tegenmacht* groter is dan de macht van het kwaad – groter dan (zeg maar) de macht van de verhulling, van de Panama connecties, van het afschuiven van vluchtelingen, van de collectief aangejaagde angst, van de reclame van 'als je lachend 100 wilt worden, koop dan...' (echt, die onzin wordt ons aangeprezen).

Hoe zou je dat kunnen geloven, dat de macht van het kwaad gestopt kan worden? Kan de Eeuwige dat ijzer met handen breken? Daar hebben we de lofzang voor nodig, boven ons kleine zelf uit gezongen: 'Van U is de toekomst, kome wat komt', en weer, en nog eens. 'Ere wie ere toekomt', want (zongen we erbij) 'lichtende *levende* God' – als God leeft, als het Pasen is geweest, als Christus is opgestaan, als Jezus de Levende is, dan is deze toekomst mogelijk, geloofwaardig te hopen.

Je merkte misschien dat ik wat oversloeg in het lied: 'de hel in ons hoofd', doof die. Een heftige uitdrukking waarmee de lieddichter dieper afsteekt, ons confronteert met onszelf. Wil dat Rijk van goedheid en schoonheid er komen, dan moet er wat gebeuren in ons hoofd, ons verstand, ons denken; dan moeten al die hope-loze gedachten van ons uitgedoofd worden. Gaat dat ons lukken? Ik denk het niet, ik *denk* het niet – maar kan ik het geloven, kan ik ertoe bevrijd worden? Dat bid ik in dit lied, dat bidt Jezus mij voor.

Zo ver was ik gisteren. Maar ik dacht: is het niet te hoog gegrepen, te groot?

Toen zag en hoorde ik een mens op het toneel die na 25 jaar optreden weet: ik begon als een blad dat dacht dat het de boom was; nu weet ik beter. Hij vindt zichzelf terug als een klein mannetje onder een eindeloze sterrenhemel. Hij zong zijn oude liedjes:

van

*“Ik ben altijd onderweg.
Ik leef onrustig en onzeker,
tussen de liefde en de leegte”*

en:

*“Ergens diep in mij
Woont een wonder
Het is de stem van iemand
Die er niet meer is
Maar ik kan hem horen In het donker
Hij vertelde mij
Wat ik niet meer wist

Het is alleen de tederheid die telt
Ze mogen alles van me hebben
Heel m'n leven al m'n geld
Het is de tederheid die telt.”*

En dan nieuwe liedjes, enkele fragmenten daaruit:

*“Toen ik verloren was gelopen
En de uitweg niet meer zag
Was ik dichterbij de kern dan ik dacht.

Als je niet meer weet wat waar is
Wat je drijft of wie je bent
Ben je dichterbij de kern dan je denkt”*

Hoe dubbelzinnig: 'dichterbij de kern', ik hoor daar ook in: als dichterbij de kern dan wanneer je denkt. Hoe kan dat? Het raakt aan woorden van Jezus: je oude zelf verliezen met de kans op een nieuw zelf. Dat zit ook in het lied 'Vogelvlucht':

*“Ik heb niets meer te verliezen...

De angst die is verdwenen
En de schaamte is voorbij
Ik hoef niet meer te worden
Wat ik nooit heb willen zijn
De cirkel is gebroken
De lijnen zijn ovaal
Ik laat mezelf vallen
In een eindeloos verhaal”*

Ik neem de vrijheid om te denken dat hij hier de ruimte van het komende Rijk bezingt.
Stef Bos. Ik laat het maar op zichzelf staan.

Met dit bij me ga ik nog even terug naar de Christus-taal van 'Laat komen uw Rijk'. Dat bidden gaat vooral tegen mijn eigen wanhoop in, om mezelf te infecteren met hoop. Als ik uitroep 'Kome *úw* koninkrijk' – die kern van het 'Onze Vader' – dan zit daar een keuze in: '*úw* koninkrijk', laat dat komen - en dus niet al die koninkrijkjes van ons, van mij, in de wereld en in mijn hoofd. Laat het komen, laat U meer zien, meer van het goede dat U bedoelt, in onze dagen al. Dat roepen Joden de eeuwen door, en Jezus, en Gerard Reve.

Maar als wij God zo uitdagen – en dat moeten, dat mogen we doen – dan klinkt de stem van die God uitdagend richting ons. Met Pasen achter ons daagt Jezus ons uit om als kinderen van die ene Vader te leven, als burgers van dat nieuwe Rijk. Want bidden is echt iets *tussen* God en ons, in de ruimte tussen ons. Iemand zei het ooit zo: bidden is: laat U vandaag zo gelden dat wij veranderen! [V d Zee 38]

Straks bevestigen wij onze gebeden steeds door te zingen: 'uw koninkrijk *komend*' – dat is geloven, dat dat koninkrijk aan het komen is, nu al in ons en om ons heen. Dat wij er deel aan hebben, er deel van uitmaken. Dat wij constant leven in een gebed met de ogen open. 'Het is al begonnen, merk je het niet?'